

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๖๑๓/๒๕๕๑
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๕๖/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๖ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง { นายบุญยิ่ง แซ่เตียว ผู้ฟ้องคดี
นายบุญมา ตริยะอรุณศิริ ที่ ๑
นางสาวนิภา แซ่เตียว ที่ ๒
ปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ที่ ๓
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ที่ ๔ } ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๓๑/๒๕๔๘ หมายเลขแดงที่ ๘๔/๒๕๕๑ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากรัฐให้มีสิทธิทำกินประกอบการเกษตรกรรมในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าทำบุญมี - บ่อทอง โชนอี ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ หรือเดิมคืออำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

/เนื้อที่...

เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ทำประโยชน์และปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและยึดถือครอบครองที่ดินดังกล่าวตลอดมา ต่อมาประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ฟ้องคดีตกลงยินยอมแบ่งที่ดินให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยนำเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดและแบ่งที่ดินออกเป็นสามแปลง คือ แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้ระบุชื่อผู้ฟ้องคดีเป็นมีสิทธิทำกิน แปลงเลขที่ ๑๑ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ให้ระบุชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้มีสิทธิทำกิน และแปลงเลขที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้ระบุชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้มีสิทธิทำกิน แต่ผู้ฟ้องคดีและครอบครัวเพียงผู้เดียวที่ทำกินบนที่ดินพิพาททั้งสามแปลงตลอดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หลังจากแบ่งแยกที่ดินจากผู้ฟ้องคดีแล้วไม่เคยเข้ามายึดถือครอบครองเพื่อทำกินใช้สอยในที่ดินนั้น อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อในเอกสารเพื่อแสดงว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งหมดนั้นเป็นผู้นำซึ่งรังวัดที่ดินและจะไปดำเนินการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กระทำการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ บอกให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อในเอกสารที่เตรียมไว้ ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่รู้ว่า เป็นเอกสารใด แต่ด้วยความเชื่อใจผู้ฟ้องคดีจึงลงชื่อในเอกสารต่อหน้าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีพบว่าบันทึกความตกลงว่าด้วยการกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิและหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ตริ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในบ้านถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยพบบรรยายชุด ชิด ลบ และเปลี่ยนเป็นชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แทน ผู้ฟ้องคดีจึงได้ไปตรวจสอบเอกสารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พบว่าเอกสารสิทธิดังกล่าวจากเดิมมีชื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีร่องรอยแก้ไขเปลี่ยนชื่อผู้ฟ้องคดีเป็นชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แทน ซึ่งผู้ฟ้องคดีจำได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ให้ผู้ฟ้องคดีลงชื่อในเอกสารดังกล่าว ซึ่งเป็นพื้นที่ว่างมิได้เขียนข้อความใดๆ ไว้

ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาดังนี้

๑. เพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ของที่ดินทั้งสามแปลง คือ แปลงเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ กิ่งอำเภอกะจนทร์ จังหวัดชลบุรี เนื้อที่รวม ๕๐ ไร่

/๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดี...

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ของที่ดินทั้งสามแปลงดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การและฟ้องแย้งว่า ที่ดินดังกล่าว เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งออกเงินลงทุนและให้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นพี่ชายครอบครองทำประโยชน์แทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นบุคคล ที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๑๐๗๕ สารบัญญัติทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเลขที่ ๗๗๖ เนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ และแปลงเลขที่ ๑๑ กลุ่มที่ ๑๐๗๕ สารบัญญัติทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเลขที่ ๗๗๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ กลุ่มที่ ๑๐๗๕ สารบัญญัติทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เลขที่ ๗๗๒ ที่ดินทั้งสามแปลง ตั้งอยู่กิ่งอำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ประสงค์ให้ผู้ฟ้องคดีพักอาศัยในที่ดินทั้งสามแปลงอีกต่อไป จึงได้บอกกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีออกไปจากที่ดินข้างต้น แต่ผู้ฟ้องคดีเพิกเฉย

ขอให้ศาลพิจารณาคำพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีอพยพขนย้ายทรัพย์สิน และบริวาร ออกไปจากที่ดินพิพาททั้งสามแปลงและส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในสภาพเรียบร้อย และห้ามผู้ฟ้องคดีและบริวารเข้ามายุ่งเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าวอีกต่อไป ให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในอัตราเดือนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อไร่ คิดเป็นเงิน ๓๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน และชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าผู้ฟ้องคดีจะอพยพขนย้าย ทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดิน และส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในสภาพเรียบร้อยแล้วเสร็จ กับให้ชดเชยค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒ เป็นผู้มิสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าทำบุญมีและป่าบ่อทองหมู่ที่ ๓ ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี โดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย ทุกประการ กล่าวคือ เดิมที่ดินพิพาทดังกล่าวเป็นที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๔๕ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา (แปลงคง) รังวัดเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๗ โดยผู้ฟ้องคดี

/เป็นผู้นำรังวัด...

เป็นผู้นำรังวัด ระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดี ต่อมาวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดี ได้ลงลายมือชื่อรับรองเนื้อที่ - รูปแปลงในบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด ว่าถูกต้อง โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงลายมือชื่อร่วมและนิติกร ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้สอบสวนสิทธิการถือครอง ที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดี เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ต่อมาวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้แสดงเจตนากระจายสิทธิการถือครองที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๔๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๙ ไร่ ๓ งาน ๔๔ ตารางวา หลังจากนั้น วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้นำรังวัด โดยมีบันทึก การนำรังวัด ส.ป.ก./สร.๑ข ในที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ระบุว่า ที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดี ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๑ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ระบุว่าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ระบุว่าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมาในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีการทำบันทึกการ ตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด และรับรองรูปแผนที่และเนื้อที่ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่นิติกร จากหน่วยสอบสวนสิทธิ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้สอบสวนสิทธิ และมีการลงลายมือชื่อ ไว้ด้านหน้าบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร.๑ข) ของที่ดินทั้งสามแปลง โดยที่ดิน กลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีระบุว่าเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ระบุว่าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๒ ผู้ฟ้องคดีระบุว่าเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ไปแสดงเจตนากระจายสิทธิการถือครองที่ดิน กลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๒ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ ทั้งสามแปลงดังกล่าว แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ และแปลงเลขที่ ๑๑ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และแปลงเลขที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรีในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ มีมติอนุมัติเลือกให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินป่าทำบุญมี และป่าบ่อทอง หมู่ที่ ๓ ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ดังนี้ ลำดับที่ ๒๓ คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ และลำดับที่ ๒๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ดินกลุ่มที่ ๑๐๗๕ แปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ และแปลงเลขที่ ๑๑

/เนื้อที่ ๑๙ ไร่...

เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา เห็นได้ว่า การดำเนินการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปดังกล่าว ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายทุกประการ

ผู้ฟ้องคดีให้การแก้คำฟ้องแย้งว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากรัฐให้มีสิทธิทำกินบนที่ดินพิพาทและได้ทำกินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบันมิใช่ครอบครองและทำประโยชน์แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นน้องของผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ผู้ฟ้องคดีแบ่งที่ดินที่พิพาทให้บางส่วน ผู้ฟ้องคดีจึงได้แบ่งที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และแปลงเลขที่ ๑๑ เนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ฟ้องคดีมีสิทธิทำกินแปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ หลังจากผู้ฟ้องคดีได้แบ่งที่ดินให้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เคยเข้าไปครอบครองและใช้สิทธิทำกินตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าหากปล่อยทิ้งไว้จะทำให้ที่ดินรกร้าง ผู้ฟ้องคดีจึงทำประโยชน์โดยทำกินบนที่ดินพิพาททั้ง ๕๐ ไร่ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งจากบันทึกการนำรังวัดที่ดินทั้งสามแปลง ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ได้ระบุตัวผู้ฟ้องคดีเป็นผู้นำรังวัด แต่ในบันทึกการนำรังวัดแปลงเลขที่ ๓ มีข้อความว่า "...ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของนายบุญมา ตรียะอรุณศิริ ข้าฯ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นการรับรอง..." อีกทั้งยังลงลายมือชื่อผู้ฟ้องคดีไว้ซึ่งผู้ฟ้องคดียืนยันว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้กลอุบายหลอกลวงให้ผู้ฟ้องคดีลงชื่อในเอกสารดังกล่าว ซึ่งยังไม่ได้กรอกข้อความ ผู้ฟ้องคดีไม่ทราบมาก่อนว่าจะมีข้อความดังกล่าว หากมีข้อความข้างต้น ผู้ฟ้องคดีคงไม่ลงลายมือชื่อ หากที่ดินพิพาทเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์แทนจริงข้อมูลรายละเอียดในเอกสารทางราชการก่อนหน้านี้ คือ ก่อนวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ คงมีรายละเอียดและเนื้อความระบุว่า "...ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒..." หากใช่เกิดขึ้นหลังวันเดือนปีดังกล่าว ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้าง ฉะนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามกรณีฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นได้สวนคู่กรณีและพยาน และได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้
 ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำ่ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินมาจากการซื้อต่อจากทิดหนอง ซึ่งผู้ฟ้องคดี
 ไม่ทราบชื่อและนามสกุลจริง โดยซื้อในอัตราไร่ละ ๑๕๐ บาท จำนวนเงินทั้งสิ้น ๗,๕๐๐ บาท
 เป็นเงินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทั้งหมด ผู้ฟ้องคดีเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหลังจากซื้อที่ดินแล้ว
 ประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยตกลงกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าจะแบ่งที่ดินกันโดยไม่มีค่าตอบแทน ผู้ฟ้องคดีได้เข้าทำประโยชน์
 โดยปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน โดยไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือ
 หรือค่าจ้างจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 ไม่เคยเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพทำเกษตรกรรม
 อย่างเดียวไม่มีอาชีพอื่นและไม่มีที่ดินแปลงอื่นได้อีก ลายมือชื่อในแบบกระจายสิทธิถือครอง
 ที่ดินเป็นลายมือของผู้ฟ้องคดี ซึ่งได้ลงชื่อที่บ้าน โดยเจ้าหน้าที่นำไปให้ลงชื่อในขณะที่มี
 การรังวัดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ในขณะที่ลงชื่อไม่มีข้อความใดๆ ในแบบฟอร์มที่ให้ลงลายมือชื่อ
 ส่วนลายมือชื่อในบันทึกการนำรังวัด ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ตอนต้นเป็นลายมือชื่อ
 ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งได้ลงลายมือชื่อที่บ้านโดยเจ้าหน้าที่นำไปให้ลงลายมือชื่อ ส่วนลายมือชื่อ
 ด้านล่างเป็นลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดีเช่นกัน ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ไปลงลายมือชื่อนี้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔
 โดยมีได้เป็นการลงลายมือชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่มิได้เรียกเข้าไปไต่สวนใดๆ
 ผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อลอยๆ ไว้ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ บอกให้
 ลงลายมือชื่อ โดยไม่มีข้อความตามที่เขียนไว้ว่า "ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของ
 นายบุญมา" เหตุที่ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อด้านล่างไว้ลอยๆ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ บอกว่าให้ลงชื่อไว้รวม ๓ ใบ เป็นใบเดียว เพื่อความสะดวกในการรังวัด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำ่ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอาชีพทำเกษตรกรรมโดยมีที่ดิน
 ซึ่งพ่อแม่เช่าไว้ที่หนองอิฐน ได้ทำเกษตรกรรมมาโดยตลอด โดยปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง
 ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ย้ายมาเช่าที่ดินทำการเกษตรที่อำเภอบ่อทองประมาณ ๒๐ ปีจนถึง
 ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗
 โดยปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง หลังจากนั้นได้ไปเป็นทหารในระหว่างไปเป็นทหารได้ให้
 พี่ชายอีกคนหนึ่งชื่อนายบุญเข้า แซ่เตียว หรือ ดริยะอรุณศิริ เป็นผู้ดูแลที่ดินแทน
 เมื่อประมาณปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๓ หลังจากปลดทหารแล้วได้รับผู้ฟ้องคดี

/มาทำการเกษตร...

มาทำการเกษตรอยู่ด้วย นอกจากอาชีพเกษตรกรรมแล้วผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอาชีพขับรถรับจ้าง โดยใช้รถปิกอัพส่วนตัวขนคนงานโรงงานไปทำงานที่บริษัทจากอำเภอบ่อทองไปอำเภอนันทนิคมทุกวันยกเว้นวันอาทิตย์ โดยช่วงเช้าจะขนคนงานไปส่งที่โรงงานและตอนเย็นไปรับกลับมาอำเภอบ่อทอง ได้รับค่าจ้างจากบริษัทวันละ ๕๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้เข้าไปในที่ดินประมาณ ๒ ปีแล้ว แต่ในช่วงที่ทำการเกษตรร่วมกับผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เข้าไปดูแลโดยมอบให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำการเกษตร สำหรับค่าเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรียกร้องตามคำฟ้องแย้งเป็นจำนวนเงิน ๓๔,๐๐๐ บาท ต่อเดือน เป็นค่าเสียหายประโยชน์จากการปลูกพืชผลทางการเกษตรในที่ดินพิพาท ซึ่งเป็นการปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงทุนให้ผู้ฟ้องคดีปลูกแต่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากพืชผลเหล่านั้นเลย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำ่ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอาชีพทำเกษตรกรรมและขายหมู เดิมเป็นลูกจ้าง ปัจจุบันมีร้านขายหมูของตัวเอง โดยการซื้อหมูตามโควตาของเทศบาลมาขายที่ตลาดทุกวันยกเว้นวันพระ ส่วนการทำเกษตรกรรมนั้นบางครั้งได้เข้าไปดูแลผลผลิตที่ปลูกในที่ดินพิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซื้อที่ดินพิพาทจากนายสนอง เนื่องจำนงค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เนื้อที่ ๕๐ ไร่ ในราคา ๗,๕๐๐ บาท ขณะนั้นเป็นที่ป่าไม้ หลังจากซื้อที่ดินแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้เริ่มทำเกษตรกรรมโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกเงินให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการบุกเบิกและปลูกมันสำปะหลัง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ผู้ฟ้องคดีได้เข้ามาทำการเกษตรในที่ดินโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้มาทำเนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเช่าที่ดินอยู่ที่อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี จึงให้มาทำในที่ดินดังกล่าวเพื่อที่จะได้ไม่ต้องเช่าที่ดินต่อไป เมื่อผู้ฟ้องคดีเข้ามาทำการเกษตรแล้วได้เบิกเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นครั้งคราวเพื่อเป็นค่าคนงาน ค่ารถไถ ค่าพันธุ์อ้อย จำนวนที่เบิกไม่แน่นอน และมีได้ระบุว่า เป็นค่าอะไรบ้าง ผู้ฟ้องคดีไม่เคยให้ผลประโยชน์ตอบแทนกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยินยอมให้เพราะเห็นว่าเป็นพี่ชาย จำนวนเงินค่าเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรียกจากผู้ฟ้องคดีตามคำฟ้องแย้งในอัตราเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นค่าเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงทุนให้ผู้ฟ้องคดีปลูกพืชผลทางการเกษตรในที่ดินพิพาท โดยมีอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้รับประโยชน์จากพืชผลดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จำไม่ได้ว่าได้ลงลายมือชื่อในแบบกระจายสิทธิที่ผู้ฟ้องคดีได้กระจายสิทธิให้ที่ใด ในวันที่ไปที่ทำการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไปพร้อมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/ได้ลงลายมือชื่อ...

และได้อोनย้ายไปรับราชการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ในการกระจายสิทธิถือครองที่ดิน โดยปกติในการปฏิบัติงานจะมีเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นข้าราชการ ๒ คน คือ พยานและนายพฤทธิ์ ประภาสะโนบล ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและมีลูกจ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อีกส่วนหนึ่ง โดยพยานจะเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นในการดำเนินการตามคำขอของประชาชนกรณีที่พิพาทนี้ผู้ฟ้องคดีได้มาพบพยานพร้อมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีแสดงเจตนาว่าต้องการสละสิทธิการถือครองที่ดินให้กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยแจ้งต่อพยาน ต่อหน้าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พยานจึงได้ดำเนินการกรอกแบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดินและให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อ โดยได้ตรวจสอบจากแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๖) แล้ว ในวันดังกล่าวมีการกระจายสิทธิ ๒ ราย คือ จากผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน และก่อนที่พยานจะให้คู่กรณีลงลายมือชื่อ พยานได้บอกแก่คู่กรณีให้ทราบว่าต้องเสียสิทธิอย่างไรบ้าง ซึ่งพยานได้ถือปฏิบัติเช่นนี้ในทุกกรณีและทุกครั้งในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อคู่กรณีลงลายมือชื่อครบถ้วนแล้ว พยานจึงได้เสนอเรื่องต่อผู้บังคับบัญชาต่อไปในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เกี่ยวกับที่ดินที่มายื่นคำขอในกรณีใดๆ ก็ตาม จะต้องมีการตรวจสอบจากแฟ้ม ส.ป.ก. ๔-๐๖ เสมอ ขั้นตอนต่อไป เมื่อมีการยื่นความประสงค์ดังกล่าว พยานจะรวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดให้กับฝ่ายรังวัดเพื่อรังวัดแบ่งแปลงตามความประสงค์ของผู้แจ้งจากแปลงใหญ่ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน จากนั้นเมื่อฝ่ายรังวัดได้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกแล้วจึงจะทำการสอบสวนสิทธิเพื่อออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ อีกครั้งหนึ่ง ขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ของพยานสิ้นสุดลงหลังจากที่ได้ดำเนินการให้มีการลงลายมือชื่อของคู่กรณี และรวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ เสนอผู้บังคับบัญชาแล้ว ตามระเบียบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องสอบสวนคู่สมรสหรือบุตรของผู้ที่มาแจ้งสละสิทธิหรือกระจายสิทธิการถือครองที่ดินแต่อย่างใด และในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ไม่ได้มีการสอบสวนดังกล่าวในทุกๆ กรณี พยานยืนยันว่ากรณีนี้พยานมิได้นำแบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดินไปให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อที่บ้านของผู้ฟ้องคดีตามที่กล่าวอ้างและไม่มีธรรมเนียมปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเช่นนั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายรังวัดก็ไม่เกี่ยวข้องกับการกระจายสิทธิ

แต่อย่างใด และยืนยันว่าในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ไปพบพยานโดยได้แจ้งความประสงค์และลงลายมือชื่อในแบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดินต่อหน้าพยาน

นายกมล ตระกูลมัยผล พยาน ให้ถ้อยคำว่า ปัจจุบันพยานเป็นลูกจ้างของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำแหน่งนิติกร ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานจัดการปฏิรูปที่ดินที่กรุงเทพมหานคร พยานปฏิบัติหน้าที่ที่กรุงเทพมหานครเป็นประจำ แต่เคยถูกส่งตัวไปปฏิบัติราชการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ประมาณสองถึงสามเดือนแต่จำไม่ได้ว่าเป็นปีใด พยานยืนยันว่าลายมือชื่อในบันทึกการนำรังวัดในคดีนี้ ซึ่งเป็นลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบเป็นลายมือชื่อของพยาน พยานมีหน้าที่ทำการสอบสวนสิทธิหลังจากที่เจ้าหน้าที่รังวัดได้ทำการรังวัดแล้ว สำหรับในคดีนี้ พยานได้รับเรื่องจากฝ่ายรังวัดลายมือที่กรอกรายละเอียดในบันทึกการนำรังวัดเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ด้านบนเป็นลายมือของนายสรายุधि ปัญจศรี นายช่างสำรวจ ส่วนข้อความที่เขียนด้วยลายมือว่า "ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของนายบุญมา" เป็นลายมือของพยาน พยานจำไม่ได้ว่ารอยลบด้วยน้ำยาลบคำผิด เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงลายมือชื่อมีอยู่ในขณะนั้นหรือไม่ เหตุที่พยานได้เขียนข้อความว่า "ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของนายบุญมา" และให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อข้างใต้นั้น เป็นเพราะเมื่อพยานได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วไม่พบว่ามียี่สิบที่ดินของผู้ฟ้องคดีเลย โดยที่ดินสามแปลงเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สองแปลงและของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกหนึ่งแปลง พยานยืนยันว่าได้อ่านข้อความนี้ให้ผู้ฟ้องคดีฟังแล้ว และผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยานโดยมิได้โต้แย้งใดๆ พยานยืนยันว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัดเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ ต่อหน้าพยาน เมื่อทุกฝ่ายได้ลงลายมือชื่อแล้ว พยานจึงได้ลงลายมือชื่อของพยาน พยานจำไม่ได้ว่าในขณะที่ยังดำเนินการสอบสวนสิทธิ ผู้ฟ้องคดีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มาพบพยานพร้อมกันหรือไม่ ในการทำงานของพยาน เมื่อจะต้องมีการสอบสวนสิทธิ พยานจะพิจารณาจากบันทึกการนำรังวัดประกอบกับแผนที่ซึ่งช่างได้ไปรังวัดเป็นแผนที่แปลงใหญ่ ในกรณีนี้พยานได้สอบถามจากผู้ฟ้องคดีแล้วว่าที่ดินแปลงนี้เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการสอบสวนสิทธิจะต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นเสนอผู้บังคับบัญชาด้วยโดยต้องพิจารณาว่าผู้ที่ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้นเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่จะได้รับที่ดินหรือไม่ โดยการสอบปากคำและจดบันทึกไว้ มิได้มีการสอบสวนว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่ได้มีการให้ถ้อยคำหรือไม่

/ซึ่งเป็นธรรมเนียม...

ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการสอบสวนสิทธิ พยานมิได้ดุดันเรื่องเดิมที่อยู่ในแปลงคง แม้ว่าพยานจะดำเนินการที่ดินสามแปลงนี้พร้อมกัน แต่ก็จะต้องจากบันทึกการนำรังวัดและแผนที่เท่านั้น มิได้ตรวจสอบเรื่องเดิมแต่อย่างใด โดยพยานจะนัดผู้ยื่นคำขอที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือศาลาวัดในชุมชน พยานไม่เคยนัดไปสอบสวนสิทธิที่สำนักงานแต่อย่างใด กรณีพิพาทนี้ พยานจำไม่ได้ว่าได้นัดสอบสวนสิทธิที่ใด พยานจะสอบถามจากผู้ยื่นคำขอและบันทึกในแบบฟอร์มการสอบสวนสิทธิและทำความเข้าใจในขณะนั้นเลย

✓ ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระจายสิทธิถือครองที่ดินและการเปลี่ยนตัวผู้ถือครองที่ดินในชั้นการสอบสวนสิทธิมีข้อพิรุธอย่างยิ่ง และข้อเท็จจริงขัดแย้งไม่สอดคล้องกันโดยตลอด กล่าวคือ ตามหลักฐานผู้ฟ้องคดีได้สละสิทธิการถือครองที่ดิน (แปลงเลขที่ ๓) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่ในการนำรังวัดที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ยังระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะเป็นผู้ถือครองที่ดิน ในขณะที่ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ ระบุว่าเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดิน ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้ยินยอมสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จริงแล้ว ในการรังวัดเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดควรระบุว่าที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดินเช่นเดียวกับที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ นอกจากนั้น หากผู้ฟ้องคดียินยอมสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว เหตุใดในชั้นสอบสวนสิทธิ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนสิทธิจึงเขียนข้อความด้วยลายมือว่าที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แทนที่จะเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อได้ข้อความดังกล่าว/รวมทั้งการใช้น้ำยาลบคำผิดลงลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดีออกและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงลายมือชื่อของตนในฐานะผู้ถือครองที่ดินทับลงไปในบ้านที่การตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด ซึ่งอยู่ด้านหลังบันทึกการนำทำการรังวัด ศาลจึงเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ มาโดยตลอด และได้ยินยอมสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่อย่างใด เพราะฉะนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออก ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งมีได้เป็นผู้ถือครองที่ดินจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนั้น ศาลยังเห็นอีกว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิใช่เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

/เพราะเวลา...

เพราะเวลาส่วนใหญ่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ในการขับรถรับจ้าง ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเปิดร้านขายเนื้อหมูในตลาด รวมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีใช้เกษตรกรซึ่งเป็นบุคคลที่กฎหมายถือว่าเป็นเกษตรกรอีกด้วย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีรายได้จากอาชีพหลักของตนที่เป็นรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพแล้ว นอกจากนั้น หากจะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเกษตรกร เนื่องจากเป็นผู้ถือครองที่ดินของรัฐและมีสิทธิทำกินในที่ดินป่าสงวนมาก่อนตามที่ได้รับอนุญาตโดย สทก.๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีใช้ผู้ถือครองที่ดินของรัฐที่เป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น เพราะตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้เป็นผู้ทำกินในที่ดินของรัฐที่ตนถือครองโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้วิธีออกเงินทุนเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีทำเกษตรกรรมในที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ทำการเพาะปลูกและบริหารจัดการผลผลิตในที่ดิน แม้ผู้ฟ้องคดีจะขอเบิกเงินเป็นครั้งคราวจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีได้ระบุว่าเป็นค่าใช้จ่ายในรายการใดบ้าง จำนวนเงินที่เบิกก็ไม่แน่นอน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เคยติดตามเพื่อให้ได้ผลประโยชน์จากผลผลิตในที่ดิน ไม่เคยเข้าบริหารจัดการการทำเกษตรกรรมในที่ดินพิพาท พฤติกรรมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิใช่การจ้างให้ผู้ฟ้องคดีทำการเพาะปลูก โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดูแลจัดการผลผลิตที่เกิดขึ้นแต่เข้าข่ายเป็นการออกเงินลงทุนให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการทั้งหมด และมีได้สนใจเกี่ยวกับผลผลิตและรายได้ที่เกิดขึ้นจากที่ดิน สอดคล้องกับถ้อยคำของนายพฤทธิ์ ประภาสะโนบล นิติกร ๗ ว สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ พยาน ที่ว่า ความแตกต่างระหว่างการออกทุนให้ทำการจ้าง คือ หากเป็นการจ้างจะจ้างผู้ใดก็ได้แต่จะต้องบริหารจัดการผลผลิตและการเนินการนั้นด้วยตนเอง ส่วนการออกทุนให้ทำ คือ การเอาเงินไปลงทุนโดยไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องผลผลิตและเก็บเกี่ยวดอกผลจากเงินที่ลงทุนนั้น ศาลจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ในที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ในที่ดินทั้งสามแปลง ให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น เป็นคำขอที่ศาลไม่อาจมีคำบังคับให้ได้ สำหรับคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และ

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ขอให้ผู้ฟ้องคดีขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาททั้งสามแปลง และชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำฟ้องแย้ง นั้น เห็นว่า เมื่อศาลได้วินิจฉัยแล้วว่า การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ในที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วแต่กรณี ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้มีสิทธิใดๆ ในที่ดินพิพาท ศาลจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยประเด็นนี้อีก

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี แล้วแต่กรณี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง และเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้โดยเคร่งครัดต่อไป ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก และให้ยกฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่มีพฤติการณ์หลอกลวงหรือนำผู้ฟ้องคดีลงชื่อว่าเป็นที่ดินพิพาทมิใช่ของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้การลงชื่อดังกล่าวได้กระทำต่อหน้าเจ้าพนักงาน เจ้าพนักงานเป็นบุคคลภายนอกผู้ซึ่งไม่มีส่วนได้เสียหรือผลประโยชน์ใดๆ อีกทั้งไม่เคยรู้จักกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มาก่อน จึงไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องกระทำตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง และเหตุที่ให้นับแบบคำขอและรังวัดใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องจากการได้มีการกระจายสิทธิในบรรดาผู้ถือครอง ซึ่งแตกต่างไปจากการดำเนินการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และ พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นรังวัดเป็นแปลงใหญ่ ส่วนที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีใช้เกษตรกรรมที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือก เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติถูกต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ตามข้อ ๘ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนความเห็นของนายพฤทธิในเรื่องการออกทุนให้ทำต่างกับการจ้างอย่างไรก็เป็นเพียง

/ความเห็นส่วนตัว...

ความเห็นส่วนตัว ซึ่งนายพทธีก็ได้ชี้แจงแล้วว่ากรณีดังกล่าวยังไม่เคยมีการตีความของ คณะกรรมการกฤษฎีกาแต่อย่างใด ดังนั้น การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วแต่กรณี จึงชอบด้วย กฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทและมีสิทธิฟ้อง ขັບไล่ผู้ฟ้องคดีให้อพยพขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท ตลอดจนเรียกให้ ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายได้ ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้องของผู้ฟ้องคดีและให้ผู้ฟ้องคดีอพยพขนย้ายทรัพย์สินและ บริวารออกไปจากที่ดินพิพาททั้งสามแปลง และส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในสภาพเรียบร้อยและห้ามผู้ฟ้องคดีและบริวารเข้ามายุ่งเกี่ยวกับที่ดิน ดังกล่าวอีกต่อไป อีกทั้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในอัตราเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ต่อไร่ คิดเป็นเงิน ๓๔,๐๐๐ บาท ต่อเดือน และชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ต่อเดือน นับถัดจากวันฟ้องแย้งเป็นต้นไป จนกว่าผู้ฟ้องคดีจะ อพยพขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและส่งมอบที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในสภาพเรียบร้อย

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นจึงขอถือเอาคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นส่วนหนึ่งของ คำแก้อุทธรณ์

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการ เจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ที่ดินพิพาทเดิมเป็นที่ดินแปลงใหญ่เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าบุญมี - บ่อทอง ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอพนัสนิคม ปัจจุบัน เป็นกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซื้อที่ดินพิพาทจากนายสนอง เนื่องจำนงค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ในราคา ๗,๕๐๐ บาท ต่อมา ปรากฏตามหนังสืออนุญาต ให้ได้รับการผ่อนผันให้มีสิทธิทำกินชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (สทก.๑) ลงวันที่ ๒๖

มีนาคม ๒๕๕๘

มีนาคม ๒๕๒๘ ว่าที่ดินพิพาทแบ่งออกเป็นสามแปลง โดยผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่างได้รับหนังสืออนุญาตดังกล่าวในที่ดินแต่ละแปลงจากกรมป่าไม้ ให้ทำกินชั่วคราวในที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดีมีสิทธิทำกินในที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๙ ไร่ มีกำหนด ๕ ปี ผู้ฟ้องคดี เข้าทำการเกษตรในที่ดินพิพาททั้งสามแปลงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าลงทุนให้ผู้ฟ้องคดีปลูก ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ได้จ่ายเงินให้ผู้ฟ้องคดีเป็นครั้งคราวเพื่อเป็นค่าคนงาน ค่ารถไถ และค่าพันธุ์อ้อย จำนวนเงิน ที่จ่ายให้ไม่แน่นอน และมีได้ระบุว่า เป็นค่าอะไรบ้าง/แต่ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการเพาะปลูกพืชผลเหล่านั้น ต่อมา ปรากฏตามบันทึก การนำทำการรังวัด ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๗ ซึ่งรังวัดโดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ระบุว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือครองที่ดินนำรังวัดที่ดินแปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๑๐๗๕ เนื้อที่ ๔๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา และตามแบบคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับแบบสอบสวนสิทธิ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ระบุว่าที่ดินแปลงดังกล่าว ถือครองร่วมโดยผู้ฟ้องคดีถือครอง ๑๕ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถือครอง ๑๕ ไร่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถือครอง ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลสระสี่เหลี่ยม ตำบลหัวถนน ตำบลหนองปรือ ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ อำเภอพนัสนิคม และตำบลเกษตรสุวรรณ ตำบลวัดสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ต่อมาวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้ลงชื่อในแบบ กระจายสิทธิการถือครองที่ดินโดยขอสิทธิการถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ จำนวน ๑๕ ไร่ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ลงชื่อในแบบกระจายสิทธิ การถือครองที่ดินลงวันที่เดียวกัน โดยขอลดขนาดการถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ จำนวน ๙ ไร่ ๓ งาน ๔๔ ตารางวา ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จากนั้น ปรากฏตามบันทึกการนำทำการรังวัด ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ จำนวน ๓ ฉบับ และแผนที่แปลงที่ดินเพื่อประกอบ เกษตรกรรมทำบันทึกดังกล่าวจำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อในฐานะผู้นำรังวัดที่ดิน แปลงเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ โดยแปลงเลขที่ ๓ ระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะผู้ถือครองที่ดิน รังวัดได้ที่ดินเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ด้านล่างซ้ายของบันทึก มีข้อความเขียนด้วยลายมือว่า "ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของนายบุญมา ดริยะอรุณศิริ ข้าฯ

จึงลงลายมือชื่อ...

จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นการรับรอง” และลงลายมือชื่อผู้ฟ้องคดีได้ข้อความดังกล่าว ด้านหลังเป็นบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีชื่อและลายมือชื่อของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ถือครองที่ดิน โดยเป็นการลงลายมือชื่อทับลายมือชื่อเดิมของผู้ฟ้องคดี หลังจากลงลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดีออกด้วยน้ำยาลบคำผิดแล้ว สำหรับบันทึกการนำทำการรังวัดที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ ระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดิน โดยเกี่ยวข้องเป็นพี่ชายรังวัดที่ดินได้เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา ด้านล่างซ้ายของบันทึกมีข้อความเขียนด้วยลายมือว่า “ที่ดินแปลงนี้ไม่ใช่ของข้าฯ แต่เป็นของนายบุญมา ตรียะอรุณศิริ ข้าฯ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นการรับรอง” และมีลายมือชื่อของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ข้อความดังกล่าว ด้านหลังเป็นบันทึกการตรวจสอบและรับรองการสำรวจรังวัด ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีชื่อและลายมือชื่อของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ถือครองที่ดิน ส่วนบันทึกการนำทำการรังวัดที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ ระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดินโดยเกี่ยวข้องเป็นพี่ชาย รังวัดที่ดินได้เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ด้านหลังเป็นบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัด ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีชื่อและลายมือชื่อของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้ถือครองที่ดิน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สละสิทธิการถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ และแปลงเลขที่ ๑๑ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ ในที่สุดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออก ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ข. ในที่ดินทั้งสามแปลงให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วแต่กรณี เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ตามมติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ตำบลเกาะจันทร์กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วแต่กรณี ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ก่อนที่จะมีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินพิพาททั้งสามแปลงเป็นที่ดินอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าบุญมี - บ่อทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีผู้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมป่าไม้ได้ออกหนังสืออนุญาตให้ได้รับการผ่อนผัน

/เพิ่มเติม...

ให้มีสิทธิทำกินชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติดงกล่าว (สทก. ๑) ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสืออนุญาตฉบับที่ ๑๖๗๘ ฉบับที่ ๑๖๑๘ และฉบับที่ ๑๕๖๙ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๘ โดยผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีสิทธิทำกินในพื้นที่ประมาณคนละ ๑๕ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประมาณ ๑๙ ไร่ และก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้มีการรังวัดสำรวจที่ดินโดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งในการรังวัดยังคงแสดงให้เห็นว่ามีการถือครองร่วมในสัดส่วนเนื้อที่ที่แน่นอนชัดเจนของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา/หลังจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีผลใช้บังคับแล้ว ได้มีการรังวัดที่ดินอีกครั้งหนึ่งเพื่อแบ่งแยกแปลง ในการรังวัดเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดยังคงระบุที่ดินแต่ละแปลงของแต่ละคน แม้ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้นำรังวัดที่ดินทั้งสามแปลง แต่ก็ได้ระบุว่าที่ดินแต่ละแปลงเป็นของผู้ใดอย่างชัดเจน ซึ่งก่อนหน้าการรังวัดดังกล่าวได้มีการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินโดยผู้ฟ้องคดีสละสิทธิการถือครองที่ดินทั้งหมดให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลดขนาดการถือครองลงโดยโอนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๙ ไร่ ๓ งาน ๔๔ ตารางวา แต่ปรากฏว่าในชั้นการสอบสวนสิทธิโดยเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ถือครองที่ดินในแปลงที่ ๓ จากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และในแปลงที่ ๑๑ จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีข้อความเขียนด้วยลายมือของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนสิทธิว่าที่ดินทั้งสองแปลงข้างต้น เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระจายสิทธิการถือครองที่ดินโดยสละสิทธิที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้ในชั้นการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ และเลขที่ ๑๑ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒ และผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการจัดสรรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงใดเลย จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่าการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน และการเปลี่ยนตัวผู้ถือครองที่ดินในชั้นการสอบสวนสิทธิ มีข้อพิพาท อีกทั้งข้อเท็จจริงไม่สอดคล้องกัน โดยเมื่อพิจารณาหลักฐานแบบกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๕ ก (๑) ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีได้สละสิทธิการถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ในบันทึกการนำทำการรังวัดที่ดินเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ระบุว่าที่ดินเป็นของผู้ฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะเป็นผู้ถือครองที่ดิน ในขณะที่ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ ระบุว่าเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดิน ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้

ยินยอมสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จริงแล้ว ในการรังวัดเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดควรระบุว่าที่ดินแปลงเลขที่ ๓ เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีนำรังวัดในฐานะแทนผู้ถือครองที่ดินเช่นเดียวกับที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ นอกจากนั้นหากผู้ฟ้องคดียินยอมสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว เหตุใดในชั้นสอบสวนสิทธิ เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสอบสวนสิทธิจึงเขียนข้อความด้วยลายมือว่าที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แทนที่จะเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งในช่องลายมือชื่อผู้ถือครองที่ดินท้ายบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัดเดิมมีลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดี แต่มีการใช้น้ำยาลบคำผิดลายมือชื่อของผู้ฟ้องคดีออก และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงลายมือชื่อของตนในฐานะผู้ถือครองที่ดินทับลงไปแทน แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดได้ให้ผู้ฟ้องคดีลงลายมือชื่อในฐานะผู้ถือครองที่ดินไว้เป็นการล่วงหน้าแล้ว สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของบันทึกการนำทำการรังวัดซึ่งอยู่ด้านหน้าทีระบุว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือครองที่ดิน แม้ถ้อยคำของนายโรจน์ วราพรมงคลกุล และนายกมล ตระกูลมัยผล พยาน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการกระจายสิทธิถือครองที่ดินและการสอบสวนสิทธิในกรณีนี้ จะยืนยันว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อในแบบการกระจายสิทธิถือครองที่ดิน และได้ข้อความที่นายกมลเขียนว่าที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อหน้าพยานทั้งสอง โดยได้รับแจ้งการเสียสิทธิในที่ดินแล้วก็ตาม แต่ถ้อยคำพยานดังกล่าวไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะหักล้างข้อพิรุธข้างต้นได้ โดยเฉพาะนายกมล ให้ถ้อยคำว่า "เหตุที่พยานได้เขียนข้อความว่า ที่ดินเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพราะเมื่อพยานตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วไม่พบว่ามีที่ดินของผู้ฟ้องคดีเลย" และถ้อยคำที่ว่า "ในการสอบสวนสิทธิ พยานมิได้ดูต้นเรื่องเดิมที่อยู่ในแปลงคง" เห็นได้ว่าถ้อยคำของนายกมลมีความขัดแย้งกันเอง กล่าวคือ หากนายกมลมิได้ดูต้นเรื่องเดิม นายกมลก็ไม่สามารถให้ถ้อยคำว่าได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแล้วไม่พบว่ามีที่ดินของผู้ฟ้องคดีเลย นอกจากนั้นการที่นายกมลให้ถ้อยคำรับว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัดเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ ต่อหน้าตน แต่จำไม่ได้ว่ามีรอยลบด้วยน้ำยาลบคำผิดในขณะนั้น เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงลายมือชื่อหรือไม่ ซึ่งความจริงย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รอยลบด้วยน้ำยาลบคำผิดจะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ลงลายมือชื่อไปแล้ว จึงเห็นว่า ผู้ฟ้องคดียังคงเป็นผู้ถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ตลอดมา และมีได้มีเจตนาสละสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งหากนายกมลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนสิทธิได้ตรวจสอบเรื่องเดิม

/แล้วย่อมต้อง...

แล้วย่อมต้องพบว่าผู้ฟ้องคดียังคงถือครองที่ดินแปลงเลขที่ ๓ มาตั้งแต่ต้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งมีได้เป็นผู้ถือครองที่ดิน จึงไม่ขัดด้วยกฎหมาย

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคุณสมบัติตามกฎหมายที่จะมีสิทธิได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ตามลำดับหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติความหมายของ “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ให้หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น และบัญญัติความหมายของ “เกษตรกร” ให้หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย และมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า บุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกร (๑) ผู้ยากจนซึ่งหมายถึงผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดรายได้ตาม (๑) ให้หมายความรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย (๒) ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงผู้ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม (๓) บุตรของเกษตรกร ซึ่งหมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ความในวรรคสองกำหนดว่า ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

นอกจากนั้นตามข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดว่า ในระเบียบนี้ เกษตรกร หมายความว่า (๑) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพิจารณาจากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปี เพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องดินนั้น (๒) ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม และผู้เป็นบุตรของเกษตรกรที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบดังกล่าว กำหนดว่า เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น (๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด วรรคสอง กำหนดว่า ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาในการจัดลำดับเกษตรกรที่จะจัดที่ดินให้ตามวรรคหนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงจากการให้ถ้อยคำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง หลังจากนั้นไปเป็นทหาร เมื่อปลดจากทหารประจำการแล้วประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับผู้ฟ้องคดีมาทำการเกษตรด้วยกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงทุนให้ผู้ฟ้องคดีปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้รับผลประโยชน์จากพืชผลเหล่านั้น นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมีอาชีพขบถรับจ้าง โดยใช้รถกระบะส่วนตัวบรรทุกคนงานจากอำเภอบ่อทองไปทำงานที่โรงงานของบริษัทแห่งหนึ่งที่อำเภอพนัสนิคมในช่วงเช้า และรับกลับอำเภอบ่อทองในช่วงเย็น ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับค่าจ้างจากบริษัทแห่งนั้นทุกวัน วันละ ๕๐๐ บาท ยกเว้นวันอาทิตย์ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำว่ามีร้านขายเนื้อหมู มีอาชีพทำเกษตรกรรมและอาชีพขายหมู เดิมเป็นลูกจ้างร้านขายหมู แต่ปัจจุบันมีร้านขายเนื้อหมูเป็นของตนเอง โดยซื้อหมูตามโควัด้าของเทศบาลมาขายที่ตลาดทุกวันยกเว้นวันพระ ส่วนการทำเกษตรกรรม หลังจากซื้อที่ดินพิพาทแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้ออกเงินให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการบุกเบิกและปลูกมันสำปะหลัง ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ให้ผู้ฟ้องคดีเข้ามาทำเกษตรกรรมในที่ดินพิพาท โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกทุนให้ผู้ฟ้องคดีปลูกอ้อย มันสำปะหลัง และมะม่วง ผู้ฟ้องคดีได้เบิกเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นครั้งคราวเพื่อเป็นค่าคนงาน ค่ารถไถ และค่าพันธุ์อ้อย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้รับผลประโยชน์จากพืชผลดังกล่าว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิใช่เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการขับรถรับจ้าง ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเปิดร้านขายเนื้อหมูในตลาด อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีใช้บุคคลที่กฎหมายถือว่าเป็นเกษตรกรอีกด้วย เนื่องจากบุคคลที่จะถือว่าเป็นเกษตรกร จะต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ กรณีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีรายได้จากอาชีพหลักของตนที่เป็นรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ถือว่าเป็นเกษตรกรแล้วจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้นหรือไม่ อนึ่ง ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง (๑) ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ ผู้ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องเป็นเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น ดังนั้น คุณสมบัติเบื้องต้น ในการที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือก คือ ต้องเป็นเกษตรกรเสียก่อน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้เป็นเกษตรกรจึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น การออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามลำดับ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อศาลได้วินิจฉัยแล้วว่าการออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ในที่ดินพิพาททั้งสามแปลง คือ แปลงเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้วแต่กรณี เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้มีสิทธิใดๆ ในที่ดินพิพาท ศาลจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากที่ดินพิพาททั้งสามแปลง และชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทั้งศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข. ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับที่ดินแปลงเลขที่ ๓

เลขที่ ๑๑ และเลขที่ ๑๒ ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี แล้วแต่กรณี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าทำประโยชน์ ในที่ดินพิพาทให้ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง และเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในกรณีนี้โดยเคร่งครัดต่อไป ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ศาลมีคำพิพากษา คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก และให้ยกฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายไพบุลย์ เสียงก้อง

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๕-๗-

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอนุสรณ์ วีระภักทรานันท์

